Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : mr. M. Krikken
Zaakdossiernummer : **Z260001441**
Documentnummer : **2026.14856**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over begroting 2027**
Beleidsprogramma	:	**Algemene dekkingsmiddelen en overhead**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand biedt uw raad de conceptbegroting 2027-2030 aan. De begroting is één van de vaste onderdelen van de jaarlijkse Planning & Control-cyclus. Hiermee legt het college de beleidsmatige plannen voor het komende begrotingsjaar ter vaststelling voor aan de raad. De raad stelt met het vaststellen van de begroting de voor de uitvoering benodigde middelen ter beschikking aan het college. De gemeenteraad dient voor 15 november de begroting en meerjarenraming vast te stellen en in te dienen bij onze toezichthouder de provincie Noord-Brabant.

In de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 beogen we de financiële stabiliteit te handhaven en tegelijkertijd onze ambities te realiseren. We maakten keuzes om hiertoe te komen, waaronder het verwerken van ombuigingen van ruim € 1 miljoen. Door de ingezette ombuigingen, uitsluitend autonome ontwikkelingen door te voeren en het uitgangspunt te hanteren dat nieuw beleid alleen mogelijk is wanneer dit wordt gedekt door oud beleid of andere dekkingsmiddelen heeft de gemeente Loon op Zand in 2027 een positief saldo. Voor de jaren 2028 en verder staat de gemeente nog voor een financiële uitdaging. Om deze jaren financieel sluitend te krijgen, zal een ombuigingstraject worden gestart. De voorstellen die hieruit voortkomen, worden verwerkt in de Kadernota 2028.

Beslispunten

Wij stellen u voor:
1. De Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 en daarmee het programmaplan, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van overhead en de paragrafen, zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit voorstel, vast te stellen.
2. De financiële begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 vast te stellen en daarmee:
    a. Het overzicht van baten en lasten en de toelichting per venster;
    b. De uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Loon op Zand;
    c. De mutaties van de reserves en voorzieningen.
3. De opgenomen investeringskredieten voor 2027, zijnde € 5.899.000 nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, beschikbaar te stellen zoals opgenomen in de begroting 2027 als bijlage 1 “Investeringsplan 2027-2030”.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 worden de budgettaire kaders bekrachtigd waarbinnen we uitvoering geven aan de gemeentelijke ambitie.

Argumenten

1.1 Met de genoemde maatregelen zijn we in staat om de dienstverlening, het voorzieningenniveau en de ambities te blijven uitvoeren.
Met de vastgestelde ombuigingen zijn we in staat om het niveau van dienstverlening, van de voorzieningen en de nog uit te voeren ambities voor onze gemeente binnen de budgettaire kaders in stand te houden.

1.2 De programmabegroting is een uitwerking van de Kadernota 2027 en het coalitieakkoord 2026 – 2030 "Verantwoord vooruit".
Met het vaststellen van de Kadernota 2027 en het coalitieakkoord heeft u voor het college de kaders en ambities bepaald. De programmabegroting vormt de uitwerking voor 2027 van deze kaders.

1.3 De raad ziet erop toe dat de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 structureel en reëel in evenwicht is en blijft.
De Begroting 2027 sluit met een resultaat van € 464.000. Dit is conform de eis die de provincie als toezichthouder aan ons stelt. We weten nog niet welke landelijke financiële ontwikkelingen de hervormingsagenda jeugd, asielzoekersbeleid en energietransitie met zich meebrengen. Ook zullen we aan de slag met een gezamenlijk traject voor de begroting 2028 en verder.

2.1 De raad is bevoegd om te besluiten over de mutaties in de reserves.
In artikel 15, lid 2 van de financiële verordening is bepaald dat voeding/toevoeging aan de reserve en onttrekking uit de reserve gebeurt bij besluit van de raad.

3.1 De raad heeft het budgetrecht en stelt investeringskredieten ter beschikking aan het college.
Met het vaststellen van de begroting vragen we de raad om voor 2027 de investeringskredieten ter beschikking te stellen voor uitvoering van projecten of vervanging van materieel. In de Begroting 2027-2030 bijlage 1 vindt u het investeringsplan voor komende jaren.

Kanttekeningen

1.1 De Septembercirculaire 2026 is niet verwerkt in de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030
De recent verschenen Septembercirculaire 2026 bevat actuele inzichten over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Het doorrekenen van de effecten voor de gemeente Loon op Zand is nog niet afgerond en deze zijn niet verwerkt in de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De gemeenteraad wordt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de begroting geïnformeerd via een raadsinformatiebrief over de effecten van de Septembercirculaire.

1.2 *Niet alle ambities uit de Kadernota 2027 zijn verwerkt*
In de Kadernota 2027 zijn door de raad de ambities vastgelegd voor 2027. Hierin is onderscheid gemaakt in verschillende categorieën:

1) Onderwerpen en ontwikkelingen waar de keuzeruimte minimaal is. Het betreffen reeds genomen besluiten en autonome ontwikkelingen;
2) Onderwerpen en ontwikkelingen met keuzeruimte, waar de besluitvorming nog voor de begroting 2027 verwacht wordt;
3) Onderwerpen en ontwikkelingen met keuzeruimte, waar de besluitvorming bij of na de begroting 2027 verwacht wordt.

Om tot een sluitende begroting te komen voor 2027 is besloten om de onderwerpen en ontwikkelingen uit categorie 3 niet op te nemen in de begroting. Deze onderwerpen en ontwikkelingen zullen wel worden meegenomen in de discussie naar de kadernota 2028.

1.3 Aanvullende ombuigingen waren nodig om een positief saldo in 2027 te realiseren
Vanuit de provincie (onze toezichthouder) is het verplicht om een sluitende begroting aan te leveren. We hebben te maken met enkele financiële tegenvallers in de begroting 2027. De toeristenbelasting is een voorbeeld. We zien dat de verwachte groei in aantallen en tarieven lager uitpakt dan vorig jaar tijdens de vorige begroting is ingeschat. Ook de financiële ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen blijft een aandachtspunt voor de gemeente. Bovendien hebben we te maken met stijgende rentelasten voor noodzakelijke leningen. We zien dat door de uitvoering van projecten zoals het Dorpshuis, het Rioolgemaal en De Vaert de behoefte aan vreemd vermogen sterk toeneemt. Dit zorgt voor een stijging in de rentelasten die de gemeente moet betalen. Om tot een positief saldo te komen in 2027 waren dan ook aanvullende ombuigingen nodig. Hierdoor kunnen een aantal ambities in 2027 niet worden opgenomen. Deze ambities zullen wel worden meegenomen in de discussie naar de kadernota 2028.

1.4 Er kan niet worden voldaan aan punt b. uit de aangenomen motie M2025-05 “Solvabiliteit 2026 en volgende jaren” d.d. 6 november 2025
Op 6 november 2025 heeft u de motie M2025-05 “Solvabiliteit 2026 en volgende jaren” aangenomen. Hierin staat voor de begroting 2027 opgenomen: “Om in de ontwerpbegrotingen 2027, 2028 en 2029 keuzes aan de raad voor te leggen die leiden tot een positief resultaat met een solvabiliteit van minimaal 20%.” Voor de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is wel een positief resultaat gerealiseerd maar een solvabiliteitspercentage van 20% is niet haalbaar. In de Begroting op pagina 66 leest u het actuele solvabiliteitsratio. Voor het realiseren van een hogere solvabiliteit moet de verhouding eigen vermogen ten opzichte van vreemd vermogen wijzigen. Op dit moment kunnen we deze verhouding niet wijzigen door de grote projecten die reeds lopen (het Dorpshuis, het Rioolgemaal en De Vaert) en waarvoor reeds verplichtingen zijn aangegaan. In de discussie die gaat komen in aanloop naar de Kadernota 2028 zal dit worden meegenomen.

Financieel
De begroting is een financieel voorstel. Met het vaststellen van de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 autoriseert de raad de budgetten waarbinnen het college tot uitvoering kan komen. Op hoofdlijnen ziet het financieel perspectief er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Primitieve begroting 2026-2029	2.458	1.284	9	76
Reeds genomen raadsbesluiten tot en met mei 2026	-	-	-	-
Slotwijziging 2025 Meerjaren Effect 2026-2029	344	343	341	341
Subtotaal	**2.802**	**1.628**	**350**	**417**
Bestuursrapportage 2026	-646	-1.680	-3.160	-3.200
Startpunt begroting 2027	**2.156**	**-53**	**-2.810**	**-2.782**
Ombuigingen	1.050	131	131	131
Belastingen - Heffingen	230	474	662	925
Autonome ontwikkelingen	-490	-378	-533	-625
Overige	-786	299	3.886	5.414
Voortzetten bestaand- of nieuw beleid	-1.696	-1.977	-1.856	-2.079
Begrotingssaldo 2027-2030	**464**	**-1.504**	**-520**	**984**

Uit de tabel blijkt dat de Begroting 2027 een positief saldo laat zien.

Voortgang

Bij de Bestuursrapportage en Slotwijziging 2027 informeren wij u over de voortgang en bij de Jaarrekening 2027 legt het college verantwoording af over de bestede budgetten.

Communicatie

Op 8 oktober informeren we de gemeenteraad in een beeldvormende raad over de wijze waarop de Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 tot stand is gekomen. Verder behandelen we op 29 oktober de vragen van de raad over de begroting. Tot slot, wordt de begroting op 5 november behandeld in de raadsvergadering.

Bijlagen

1. (2026.15097) Begroting 2027-2030

Het college van burgemeester en wethouders;

de secretaris,	de burgemeester,
drs. C.A. de Haas, MBA	mr. D.S.C. Jansen

Ontwerpbesluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 september 2026, nummer. 2026.14855

b e s l u i t :
1. De Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 en daarmee het programmaplan, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van overhead en de paragrafen, zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit voorstel, vast te stellen.
2. De financiële begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 vast te stellen en daarmee:
    a. Het overzicht van baten en lasten en de toelichting per venster;
    b. De uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Loon op Zand;
    c. De mutaties van de reserves en voorzieningen.
3. De opgenomen investeringskredieten voor 2027, zijnde € 5.899.000 nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen, beschikbaar te stellen zoals opgenomen in de begroting 2027 als bijlage 1 “Investeringsplan 2027-2030”.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. (wordt ingevuld door Griffie).

De raad voornoemd,

voorzitter, griffier,